

**IZVJEŠTAJ O RADU
ODBORA ZA ŽALBE GRAĐANA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE**

za 2023. godinu

Januar 2024. godine

Sadržaj

Poglavlje I. Uvodne napomene	3
Odjeljak A. Osnivanje Odbora za žalbe građana	3
Odjeljak B. Sastav Odbora za žalbe.....	3
Odjeljak C. Pravni okvir djelovanja Odbora za žalbe građana	4
Poglavlje II. Rad i aktivnosti Odbora za žalbe građana	5
Odjeljak A. Sjednice Odbora za žalbe	5
Odjeljak B. Postupanje po žalbama građana.....	5
Odjeljak C. Žalbe na rad policijskih službenika Granične policije BiH	7
Odjeljak D. Žalbe na rad policijskih službenika SIPA-e	16
Odjeljak E. Žalbe na rad policijskih službenika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH	17
Odjeljak F. Ostale aktivnosti Odbora za žalbe građana.....	19

Prilozi

Na osnovu člana 19. stav (1) tačka d) Zakona o nezavisnim i nadzornim tijelima policijske strukture Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 36/08) i člana 5. stav (1) tačka f) Poslovnika o radu Odbora za žalbe građana na rad policijskih službenika u policijskim tijelima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 84/09), Odbor za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH je na 36. sjednici, održanoj 29. 1. 2024, usvojio i Parlamentarnoj skupštini BiH podnosi sljedeći

I Z V J E Š T A J
o radu Odbora za žalbe građana Parlamentarne skupštine
Bosne i Hercegovine za 2023. godinu

POGLAVLJE I.

UVODNE NAPOMENE

Odjeljak A. Osnivanje Odbora za žalbe građana

Odbor za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH (u daljnjem tekstu: Odbor za žalbe građana) osnovan je u skladu sa Zakonom o nezavisnim i nadzornim tijelima policijske strukture Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 36/08) kao tijelo Parlamentarne skupštine BiH koje u obavljanju svojih aktivnosti djeluje isključivo na profesionalnim osnovama, ne zastupajući, ne štiteći niti podrivajući interese bilo koje političke stranke, organizacije, udruženja ili bilo kojeg naroda u Bosni i Hercegovini.

Odbor za žalbe građana, u skladu sa Zakonom o nezavisnim i nadzornim tijelima policijske strukture BiH i Poslovníkom o radu Odbora za žalbe građana na rad policijskih službenika u policijskim tijelima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 84/09), nadležan je za:

- zaprimanje, evidentiranje, procjenu i prosljeđivanje žalbi na postupanje policijskih službenika u Bosni i Hercegovini, kao i njihovo upućivanje nadležnim policijskim tijelima;
- kontinuirano praćenje u kojoj je fazi predmet;
- iniciranje odgovarajućeg postupka protiv podnosioca žalbe u slučaju lažne ili tendenciozne žalbe;
- vođenje svih odgovarajućih evidencija i baza podataka o žalbama građana protiv policijskih službenika Bosne i Hercegovine, rezultatima istrage i drugim faktorima na osnovu kojih je pokrenut disciplinski ili krivični postupak;
- davanje svih informacija podnosiocu žalbe u vezi s njegovom žalbom;
- informiranje Parlamentarne skupštine BiH o svom radu te
- obavljanje ostalih poslova propisanih zakonom.

Odjeljak B. Sastav Odbora za žalbe građana

Shodno odredbama Zakona o nezavisnim i nadzornim tijelima policijske strukture BiH, Odbor za žalbe građana ima sedam članova koji se biraju između uglednih i uvažanih građana koji nisu zaposleni u policijskim tijelima BiH.

Članovi Odbora moraju imati visoku stručnu spremu, najmanje pet članova Odbora moraju biti diplomirani pravnici i u njemu moraju biti zastupljeni svi konstitutivni narodi.

Kandidat za člana Odbora za žalbe građana ne može biti član političke stranke ni lice osuđeno za krivično djelo, osim za krivično djelo iz oblasti sigurnosti saobraćaja.

Za članove Odbora za žalbe građana u mandatnom periodu 2021 - 2025. imenovani su¹:

- 1. Boris Buha, predsjednik,**
- 2. Vjekoslav Vuković, prvi zamjenik predsjednika,**
- 3. Semir Šut, drugi zamjenik predsjednika,**
- 4. Hana Korać, članica,**
- 5. Tihomir Marinčić, član,**
- 6. Miroslav Janjić, član, i**
- 7. Merima Šenderović, članica.**

Odjeljak C. Pravni okvir djelovanja Odbora za žalbe građana

Pravni okvir djelovanja Odbora za žalbe građana određen je članom 1. stav (2) Zakona o nezavisnim i nadzornim tijelima policijske strukture Bosne i Hercegovine, u kojem je navedeno:

Na sva pitanja organizacije i upravljanja te druga pitanja bitna za funkcioniranje tijela uspostavljenih ovim zakonom i odnosa između institucija BiH i odnosa prema pravnim i fizičkim licima, u mjeri u kojoj nisu propisana ovim zakonom, primjenjuju se Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine i Zakon o upravi.

Shodno navedenoj odredbi, pravni okvir djelovanja Odbora za žalbe građana čine:

- a) Zakon o nezavisnim i nadzornim tijelima policijske strukture Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 36/08),
- b) Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13 i 19/16),
- c) Zakon o upravi („Službeni glasnik BiH“, br. 32/02, 102/09 i 72/17),
- d) Poslovnik o radu Odbora za žalbe građana („Službeni glasnik BiH“, broj 84/09).

¹ "Službeni glasnik BiH", broj 10/21

POGLAVLJE II.

RAD I AKTIVNOSTI ODBORA ZA ŽALBE GRAĐANA

Odjeljak A. Sjednice Odbora za žalbe građana

U 2023. godini Odbor za žalbe građana održao je 12 sjednica, i to kako slijedi:

Sjednice	Datum održavanja sjednica
24. sjednica	12. 1. 2023. od 17.00 sati
25. sjednica	23. 2. 2023. od 17.00 sati
26. sjednica	28. 3. 2023. od 17.00 sati
27. sjednica	25. 4. 2023. od 17.00 sati
28. sjednica	23. 5. 2023. od 17.00 sati
29. sjednica	26. 6. 2023. od 17.00 sati
30. sjednica	6. 7. 2023. od 17.00 sati
31. sjednica	28. 8. 2023. od 17.00 sati
32. sjednica	19. 9. 2023. od 17.00 sati
33. sjednica	23. 10. 2023. od 17.00 sati
34. sjednica	23. 11. 2023. od 17.00 sati
35. sjednica	12. 12. 2023. od 17.00 sati

Na navedenim sjednicama Odbora za žalbe građana razmatrane su ukupno 193 tačke dnevnog reda², u okviru kojih je analizirano 138 žalbi³ i izvještaja nadležnih policijskih tijela na nivou Bosne i Hercegovine, 19 informacija i obavještenja nadležnih policijskih agencija, te 32 druge tačke dnevnog reda.

Odjeljak B. Postupanje po žalbama građana

U izvještajnom periodu Odbor za žalbe građana zaprimio je 149⁴ žalbi koje su se odnosile na rad policijskih službenika u policijskim agencijama na nivou Bosne i Hercegovine, i to:

- 124 žalbe podnesene su protiv policijskih službenika Granične policije BiH,
- pet žalbi podneseno je protiv policijskih službenika Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA),
- sedam žalbi podneseno je protiv policijskih službenika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH,

² Tokom 2023. godine četiri predmeta vraćena su na dopunu izvještaja nadležnim policijskim agencijama, te su ovi predmeti najmanje dva puta razmatrani na sjednicama Odbora.

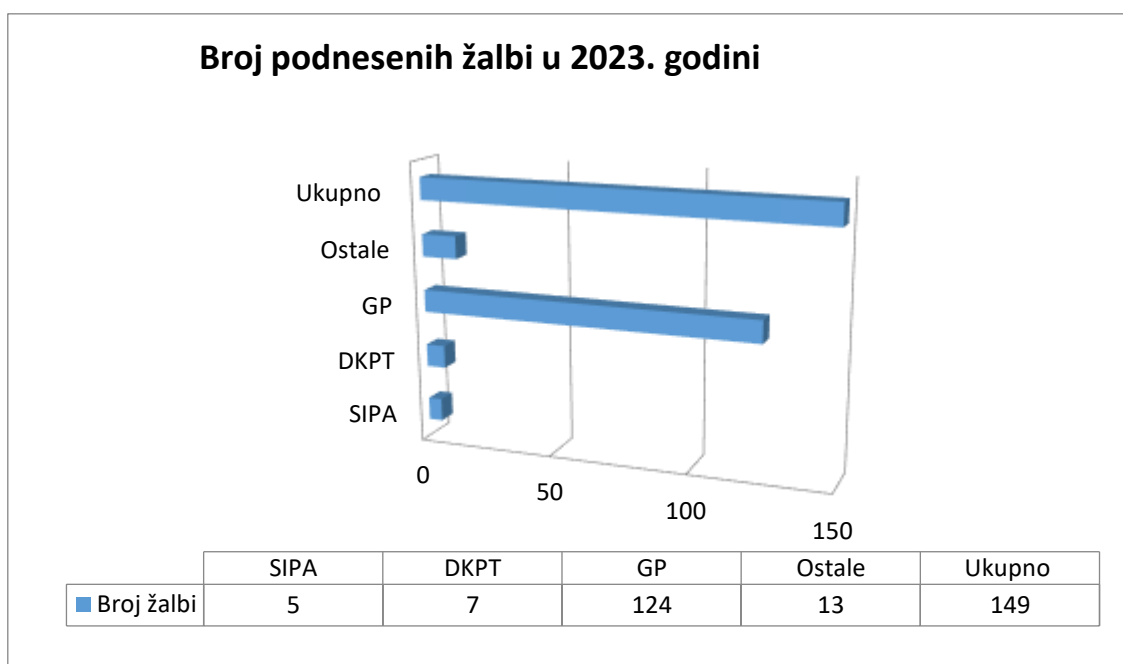
³ U sklopu 138 žalbi razmatrano je i 17 žalbi koje su zaprimljene tokom 2022. godine.

⁴ To je u odnosu na 2022. godinu povećanje za 29 žalbi.

- 13 žalbi podneseno je protiv policijskih službenika različitih policijskih tijela na nivou entiteta i kantona, za koje Odbor za žalbe građana nije bio nadležan, te su građanima pružene informacije kojim institucijama trebaju uputiti svoje žalbe.

Tokom 2023. godine putem službene e-mail adrese Odbora za žalbe građana zaprimljeno je 48 prijava. Na sve upite i prijave blagovremeno je odgovoreno, te su žalbe dostavljene nadležnim institucijama na postupanje. Također, građanima su, prema potrebi, dostavljene tražene informacije.

GRAFIKON br. 1

Od ukupnog broja zaprimljenih žalbi tokom 2023. godine, Odbor za žalbe građana je na sjednicama razmatrao 138 žalbi.

Postupajući po žalbama i izvještajima nadležnih policijskih tijela Bosne i Hercegovine, Odbor za žalbe građana *općim konsenzusom* usvojio je 35 zaključaka koji su dostavljeni nadležnim policijskim tijelima. Također, na zahtjev građana upućeno je 11 obavještenja o rezultatima istraga po žalbama, te jedno mišljenje.

Odjeljak C. Žalbe na rad policijskih službenika Granične policije BiH

Tokom 2023. godine Odbor za žalbe građana razmatrao je 127 žalbi na rad i postupanje policijskih službenika Granične policije BiH, zajedno sa izvještajima o obavljenim preliminarnim provjerama, odnosno provedenim internim postupcima Granične policije BiH.

Odbor za žalbe građana jednoglasno je usvojio 124 izvještaja o izvršenim preliminarnim provjerama i internim istragama Granične policije BiH, pri čemu je 120 izvještaja prihvaćeno nakon prvog razmatranja, dok su četiri vraćena na dopunu u skladu sa smjernicama Odbora, i to:

- u predmetu broj: 05/2-50-17-106/23, po žalbi firme M. F. T, Odbor za žalbe građana na 25. sjednici odgodio je izjašnjenje o Izvještaju Granične policije BiH o izvršenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-285/23 od 31. 1. 2023. U vezi s ovim predmetom Odbor za žalbe građana zatražio je dopunu Izvještaja u dijelu pod tačkom i) na strani broj 7, i to u vidu otklanjanja sljedećih nejasnoća:
 - ko je lice koje je pristupilo policijskom službeniku i predstavilo se kao vozač spornog TMV-a, jer s obzirom na dužinu čekanja na graničnom prijelazu, Odbor smatra da je identitet osobe već utvrđen,
 - da li je utvrđeno na koji način je vozač TMV-a pribavio potreban ugovor o najmu i zašto ga nije priložio ranije, te na taj način izbjegao višesatno čekanje na graničnom prijelazu,
 - zbog čega nije napravljen poseban izvještaj policijskih službenika o naknadnom prilaganju potrebnog ugovora o najmu s navođenjem broja i datuma ugovora,
 - ko je „izvjesni inspektor Sanjin“ i da li je uobičajena komunikacija s inspektorima Ministarstva komunikacija i prometa BiH tokom 24 sata.
- u predmetu broj: 05/2-50-17-1310/23, po žalbi građanina B. S, Odbor za žalbe građana na 30. sjednici odgodio je izjašnjenje o dijelu Izvještaja Granične policije BiH o izvršenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-4363/23 od 9. 6. 2023, koji se odnosi na način vršenja KDZ kontrole.

U vezi s ovim predmetom, Odbor za žalbe građana zatražio je dopunu Izvještaja na način da se žalilac ponovo kontaktira i sasluša, kako bi se prikupile sve činjenice, s obzirom da je iskazao spremnost da saraduje s Graničnom policijom BiH.

 - Odbor je posebno istakao primjedbu na činjenicu da nadzorne kamere nisu radile u spornom trenutku vršenja KDZ kontrole nad žaliocem, jer bi se na osnovu snimka mogle utvrditi sporne činjenice u vezi s načinom selekcije predmeta i materija koje su oduzete, odnosno materija koje su dozvoljene da se prenesu u ličnom prtljagu.
 - U vezi s tim, Odbor smatra da treba utvrditi da li je istinit navod podnosioca žalbe da je policijski službenik ocijenio da se praškasta materija - vegeta, težine 0,5 kg, ne može prenijeti u ličnom prtljagu, a da je prijenos praškaste materije - kafa, težine 2 kg, dozvoljen, i ako jeste, na osnovu čega je tako postupio.

- u predmetu broj: 05/2-50-17-1208/23, po žalbi D. T, Odbor za žalbe građana, na 34. sjednici, odgodio je izjašnjenje o Izvještaju Granične policije BiH o izvršenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-6556/23 od 23. 10. 2023. U vezi s ovim predmetom, Odbor za žalbe građana zatražio je dopunu Izvještaja na način da se uz Izvještaj prilože kopije naknadno dostavljenih dozvola na kojima se nalazi pečat, s ciljem jačanja dokazne snage službenih zabilješki policijskih službenika Granične policije BiH koji su vršili graničnu kontrolu.
- u predmetu broj: 05/2-50-17-2163/23, po žalbi građanina A. A, Odbor za žalbe građana na 35. sjednici odgodio je izjašnjenje o Izvještaju Granične policije BiH o izvršenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-9270/23 od 1. 12. 2023. U vezi s ovim predmetom, Odbor za žalbe građana zatražio je dopunu Izvještaja na način da se uzme izjava od podnosioca žalbe, te da se utvrdi da li je službenik Uprave za indirektno oporezivanje BiH evidentirao zabranu prelaska granice podnosiocu žalbe u vezi s okolnostima navedenim u žalbi i Izvještaju Granične policije BiH.

Odbor za žalbe građana u izvještajnom periodu nije usvojio tri izvještaja Granične policije BiH, i to:

- u predmetu broj: 05/2-50-17-61/23, po anonimnoj prijavi protiv policijskog službenika S. H, Odbor za žalbe građana, na 27. sjednici, nije prihvatio Izvještaj Granične policije BiH o izvršenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-607/23 od 14. 3. 2023. Odbor za žalbe građana zatražio je od Unutrašnje kontrole Granične policije BiH da ponovo preispita navode iz Izvještaja, izvrši analizu raspoloživih dokaza te dostavi novi izvještaj Odboru na okolnosti iznesene u prijavi, posebno s obrazloženjem postojanja ili nepostojanja elemenata kršenja Etičkog kodeksa, te elemenata djela narušavanja ugleda policijskog organa. Odbor za žalbe građana posebno je smatrao spornim mišljenje u Izvještaju "bez dovoljno dokaza", tim prije što su svi dokazi bili lako dostupni u elektronskim medijima, a kako je to i navedeno u Izvještaju, u kojem stoji da je „uvidom u pretraživač *Google* s podacima S. H. utvrđeno da su navodi iz anonimne prijave/žalbe objavljeni u više elektronskih portala (Klix, N1, HMS...)“.
- u predmetu broj: 05/2-50-17-1208/23, po žalbi građanina M. M, Odbor za žalbe građana na 30. sjednici nije usvojio Izvještaj Granične policije BiH o provedenom internom postupku, broj: 17-07-34-7-4790/23 od 22. 6. 2023. Naime, Odbor za žalbe građana nije bio saglasan s mišljenjem iz Izvještaja, te je smatrao da je trebalo da stoji: "bez dovoljno dokaza". Na osnovu priloženih dokaza, može se zaključiti da se građanin vratio s graničnog prijelaza na osnovu sugestije policijskog službenika, dobrovoljno i bez prinude, te u tom postupku policijski službenik M. Đ. nije građaninu izrekao bilo kakvu vrstu zabrane prelaska granice Bosne i Hercegovine;
- u predmetu broj: 05/2-50-17-1407/23, po žalbi građanina E. J, Odbor za žalbe građana na 31. sjednici nije usvojio Izvještaj Granične policije BiH o izvršenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-5732/23 od 11. 7. 2023. U vezi s ovim predmetom, Odbor za žalbe građana smatrao je da je žalba građanina opravdana te nije bio saglasan sa zaključkom iz Izvještaja "bez dovoljno dokaza". Izvještaj Granične policije BiH u vezi s predmetnom žalbom nije u skladu s važećim zakonskim i

podzakonskim propisima. Naime, Sporazum o tranzitu na kojem se zasniva Izvještaj odnosi se isključivo na službena vozila, ne i na prelazak privatnih vozila preko državne granice bez provođenja propisane granične kontrole i provjere. Odbor za žalbe građana zatražio je ponavljanje istrage, te da se u kontekstu važećih propisa preispita odgovornost policijskih službenika na koje se žalba odnosi.

Razmatrajući žalbe i izvještaje o izvršenim preliminarnim provjerama i internim istragama Granične policije BiH, Odbor za žalbe građana usvojio je i sljedeće zaključke u vezi s predmetima, i to:

- u vezi s predmetom broj: 05/2-50-17-61/23, Odbor za žalbe građana usvojio je zaključak kojim je pozvao direktora Granične policije BiH da preduzme adekvatne mjere, posebno u dijelu ograničenja javnih istupa policijskog službenika S. H, te u tom pravcu postupi po Zaključku Odbora, broj: 05/2-50-15-453-3,4/21 od 22. 4. 2021, tačka III, a koji je donesen po skoro identičnoj prijavi protiv imenovanog u vezi s javnim istupom. Odbor je konstatirao da već treći put razmatra prijave na javno djelovanje policijskog službenika S. H, a koje nesumnjivo narušavaju ugled policijskog organa – Granične policije BiH. Također, cijeneći činjenicu da su u dosadašnjoj praksi izricane disciplinske sankcije za značajno manje prijestupe u pogledu istupanja policijskih službenika Granične policije BiH u javnom prostoru, Odbor je zatražio da se javni istupi policijskog službenika S. H, koji nastupa u ime Granične policije BiH, ograniče u smislu prestanka korištenja javnog prostora za lične i političke obračune. Postojanje saglasnosti direktora Granične policije BiH za istupanje policijskog službenika S. H. u javnosti ne oslobađa istog od sadržaja iznesenih stavova, za koje se može van svake sumnje utvrditi da štete ugledu policijskog organa;⁵
- u vezi s predmetom broj: 05/2-50-17-1209/23, Odbor za žalbe građana usvojio je zaključak kojim se sugerira Graničnoj policiji BiH da preduzme operativne aktivnosti s ciljem utvrđivanja postojanja indicija o ponašanju imenovanog policijskog službenika Granične policije BiH koje je suprotno važećim propisima, odnosno indicija o ponašanju kojim se narušava ugled policijskog organa;
- u vezi s predmetom broj: 05/2-50-17-1310/23, Odbor za žalbe građana usvojio je zaključak kojim sugerira Graničnoj policiji BiH da, u svakom pojedinačnom slučaju, od građana - prijavitelja nastoje pribaviti što više mogućih kontakata (e-mail, telefon, adresa...) kako bi se, i prijaviteljima i Unutrašnjoj kontroli Granične policije BiH, olakšao međusobni pristup i komuniciranje, a sve s ciljem pribavljanja što relevantnijih činjenica i dokaza tokom provođenja istrage;
- u vezi s predmetima broj: 05/2-50-17-1469/23 i broj: 05/2-50-17-1780/23, po žalbi građanke M. T, Odbor za žalbe građana ističe potrebu da se s posebnom pažnjom vrše granične provjere i kontrole maloljetnih lica, jer iako su predmeti ocijenjeni "bez dovoljno dokaza", postoje jasne indicije, shodno detaljnim opisima prijaviteljice, da su se predmetni događaji zaista i desili;
- u vezi s predmetom broj: 05/2-50-17-1677/23, Odbor za žalbe građana nije bio saglasan s kvalifikacijom žalbe "neosnovana", već je smatrao da, s obzirom na specifičnost cijelog predmeta i utvrđenih činjenica, treba stajati "bez dovoljno dokaza";

⁵ Granična policija BiH je aktom broj: 17-07-34-7-607/23 od 13. 9. 2023, obavijestila Odbor da policijski službenik S. H, od trenutka dostavljanja zaključka Odbora, nije dao ni jednu zvaničnu izjavu za medije u ime Granične policije BiH.

- u vezi s predmetima broj: 05/2-50-17-1406/23 i broj: 05/2-50-17-1771/23, Odbor za žalbe građana usvojio je zaključak kojim je zatraženo od Granične policije BiH da dostavi pregled stanja zastava, jarbola i sajli za podizanje zastava iskazano pojedinačno za svaki granični prijelaz, s obzirom na učestale žalbe građana koje se odnose na neisticanje ili nepropisno isticanje državnog obilježja zastave Bosne i Hercegovine na pojedinim graničnim prijelazima Bosne i Hercegovine. Posebno treba navesti da li su zastave propisno istaknute, da li je potrebno zamijeniti zastave, odnosno popraviti jarbole i sajle, te da li je Granična policija BiH podnosila zahtjeve za zamjenu i popravku Upravi za indirektno oporezivanje BiH;⁶
- u vezi s predmetom broj: 05/2-50-17-1879/23, Odbor za žalbe građana usvojio je zaključak kojim se traži od Granične policije BiH da dostavi detaljno pojašnjenje pravnog osnova na temelju kojeg se postupa prilikom zabrane prelaska državne granice određenim putničkim vozilima;
- u vezi s predmetom broj: 05/2-50-17-2065/23, Odbor za žalbe građana usvojio je zaključak kojim smatra opravdanim preporuku Unutrašnje kontole Granične policije BiH da rukovodioci organizacionih jedinica trebaju upozoriti policijske službenike na obavezu propisnog nošenja službene uniforme.

Među razmatranim žalbama i navodima iznesenim u njima, za njih 13 utvrđena je osnovanost te je podnesen zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka protiv odgovornih policijskih službenika, 70 navoda ocijenjeno je kao "neosnovani", dok je za prijavu 60 djela, prema izvještajima Granične policije BiH, utvrđeno da "nema dovoljno dokaza".

U svim predmetima u kojima je, prema izvještajima Granične policije BiH, podnesen zahtjev za provođenje disciplinskog postupka zatraženo je da Granična policija BiH po okončanju disciplinskih postupaka protiv policijskih službenika o rezultatima postupka izvijesti Odbor za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH. Prema informacijama Granične policije BiH, okončano je osam disciplinskih postupaka, pri čemu su u pet postupaka izrečene disciplinske sankcije – novčane kazne u trajanju dva do šest mjeseci, kazneni bodovi te obustavljanje unapređenja u viši čin, odnosno disciplinske mjere za lakšu povredu službene dužnosti, dok u tri postupka nije utvrđena odgovornost policijskih službenika za djela za koja su se teretili.

U dva predmeta podnesen je zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka protiv odgovornih policijskih službenika Granične policije BiH, pri čemu je jedan policijski službenik već suspendiran do okončanja postupaka.

⁶ Granična policija BiH, aktom broj: 17-07-04-3-330-22/23 od 3. 10. 2023, dostavila je informaciju u kojoj je istaknuto da je članom 14. stav (1) Zakona o graničnoj kontroli („Službeni glasnik BiH“, br. 53/09, 54/10 i 47/14) propisano da je Uprava za indirektno oporezivanje BiH nadležna za poslove izgradnje, dogradnje, rekonstrukcije, upravljanja i održavanja objekata i infrastrukture na graničnim prijelazima, a Pravilnikom o standardima i uslovima izgrađenosti i opremljenosti graničnih prijelaza („Službeni glasnik BiH“, broj 90/17) propisano je da planiranje, izgradnju i opremanje graničnih prijelaza provodi nadležno tijelo za upravljanje i održavanje graničnih prijelaza, odnosno Uprava za indirektno oporezivanje BiH. Članom 3. stav (6) navedenog pravilnika propisano je da svi granični prijelazi moraju biti opremljeni urednim, čistim i pravilno istaknutim zastavama Bosne i Hercegovine.

Granični prijelazi Bosne i Hercegovine na kojima su građani tokom 2023. podnosili žalbe na postupanje policijskih službenika Granične policije BiH su sljedeći:

Granični prijelaz BiH	Broj žalbi
MGP Aerodrom Sarajevo	9
MGP Aerodrom Banja Luka	6
MGP Aerodrom Tuzla	8
MGP Gradiška	3
MGP Izačić	7
MGP Velika Kladuša	3
MGP Brod	1
MGP Bosanski Šamac	3
MGP Orašje	4
MGP Šepak	1
MGP Vardište	2
MGP Zupci	2
MGP Hum	2
MGP Uvac	2
MGP Novi Grad	3
PGP Gorica	1
MHP Metaljka	1
MGP Brčko	1
PGP Hadžin potok	1
MGP Doljani	1
MGP Klobuk	4
MGP Maljevac	1
MGP Kozarska Dubica	1
MGP Svilaj	1
GP Kamensko	1
MGP Crveni grm	1
MGP Bijača	5
MGP Karakaj	2
MGP Neum	3
MGP Šćepan Polje	1
MGP Prisika	1
MGP Orahovlje	1
MGP Rača	1

Među žalbama, tokom izvještajnog perioda, njih 13 odnosilo se na više graničnih prijelaza i Graničnu policiju BiH općenito, a bile su u vezi sa zadržavanjem i detaljnim kontrolama vozila i putnika na graničnim prijelazima i graničnom pojasu.

Ostalih 30 žalbi nisu u vezi s povredom službene dužnosti policijskih službenika u toku rada, već su uglavnom okarakterizirane kao žalbe koje su proizvod ličnih sukoba između podnosilaca žalbe i policijskih službenika.

Razlozi za podnošenje žalbi na rad policijskih službenika Granične policije BiH

Razlozi⁷ za podnošenje žalbi mogu se podijeliti na sljedeće:

1. Neprimjerena komunikacija, zloupotreba položaja, drsko i neprofesionalno ponašanje policijskih službenika (49 osnova za podnošenje žalbi)

Odbor za žalbe građana u više navrata skretao je pažnju Graničnoj policiji BiH na obavezu poštivanja kodeksa ponašanja policijskih službenika, s posebnim akcentom na ophođenje i komunikaciju s građanima prilikom kontrole prelaska granice. Prilikom razmatranja žalbi konstatirano je da je u većini slučajeva nezadovoljstvo građana uslovljeno neprimjerenom, suvišnom komunikacijom policijskih službenika, te u nekim slučajevima drskim i neprofesionalnim postupcima policijskih službenika.

Odbor za žalbe građana uvijek ističe stav prema kojem Granična policija BiH treba kontinuirano policijskim službenicima skretati pažnju na izbjegavanje nepotrebne i prekomjerne komunikacije s građanima, te na obavezu dosljednog poštivanja etičkog kodeksa i pravila službe.

U vezi s tim, Ured za profesionalne standarde i unutrašnju kontrolu GPBiH dao je preporuku da se u vezi s nepotrebnom komunikacijom, bespotrebim nespornom i nerazumijevanjem, na teren uputi akt kojim bi se policijskim službenicima skrenula pažnja na ophođenje sa strankama i poštivanje odredbi Etičkog kodeksa policijskih službenika Granične policije BiH i Instrukcije o pravilima ponašanja i međusobnim odnosima policijskih službenika Granične policije BiH.

Također, Odbor za žalbe građana usvojio je zaključak kojim smatra opravdanim preporuku Ureda za profesionalne standarde i unutrašnju kontrolu GPBiH da rukovodioci organizacionih jedinica trebaju upozoriti policijske službenike na obavezu propisnog nošenja službene uniforme.

U pogledu osnovanosti navoda u ovim žalbama, nakon provedenih istraga, utvrđena je osnovanost u sedam predmeta, te su podneseni prijedlozi za vođenje disciplinskog postupka protiv odgovornih policijskih službenika za težu povredu službene dužnosti, dok je u jednom predmetu policijski službenik suspendovan do okončanja postupka.

2. Prijave koruptivnog djelovanja policijskih službenika Granične policije BiH (10 osnova za podnošenje žalbi)

Od 10 slučajeva prijave koruptivnog djelovanja, samo u jednom je dokazana osnovanost navoda iz žalbi, te su pokrenuti disciplinski postupci za težu povredu službene dužnosti, a potrebne informacije dostavljene su i Tužilaštvu BiH. U šest slučajeva prijave koruptivnog djelovanja policijskih službenika Granične policije BiH navodi nisu mogli biti ni potvrđeni niti odbačeni, jer nije bilo dovoljno dokaza za to, dok su tri prijave ocijenjene kao

⁷ U jednoj žalbi istaknuto je više navoda i osnova po kojima se žalba podnosi.

neosnovane. U većini ovih predmeta korišteni su dokazi prikupljeni s videonadzora na predmetnim graničnim prelazima, a što je u skladu sa stalnim isticanjem potrebe Odbora za žalbe građana ka uspostavi funkcionalnog sistema videonadzora na svim graničnim prijelazima, kako bi se mogućnost koruptivnog djelovanja policijskih službenika Granične policije BiH svela na najmanju moguću mjeru.

3. Predugo zadržavanje na graničnim prijelazima, posebne kontrole prilikom prelaska granice Bosne i Hercegovine, te kontrole u graničnom pojasu (56 osnova za podnošenje žalbe)

Među razmatranim predmetima u tri slučaja utvrđena je osnovanost žalbe, u 14 slučajeva navodi iz prijava nisu mogli biti ni potvrđeni niti odbačeni, jer nije bilo dovoljno dokaza za to, dok je u ostalim predmetima utvrđeno da za 39 navoda u postupanju policijskih službenika Granične policije BiH nisu utvrđene nepravilnosti ni povrede relevantnih zakona.

U vezi s prijavama građana koje su se odnosile na posebne granične kontrole i zadržavanja na graničnim prijelazima, Odbor za žalbe građana utvrdio je da su navodi iz prijava tačni, ali da su radnje preduzete u konkretnim slučajevima sastavni dio procedura Granične policije BiH i u skladu su sa zakonskim propisima koji su na snazi u Bosni i Hercegovini.

S druge strane, predugo zadržavanje na graničnim prijelazima uslovljeno je objektivnim okolnostima na graničnim prijelazima, kao što su neposjedovanje važećeg "zelenog kartona" i druge dokumentacije propisane zakonskim i podzakonskim aktima u Bosni i Hercegovini za prelazak granice, te pojačana frekvencija putnika na graničnim prijelazima.

Osim navedenog, kao poseban problem istaknut je nedovoljan broj policijskih službenika koji bi mogli blagovremeno izvršavati sve poslove i radne zadatke, a s čime s Granična policija BiH već duže vrijeme suočava. Međutim, u izvještajnom periodu je, zbog povećane frekvencije putnika, ovaj problem posebno postao vidljiv. Naime, nedovoljan broj policijskih službenika, posebno na najfrekventnijim graničnim prijelazima, obavlja poslove granične provjere putnika, putničkih motornih vozila, autobusa i terenih motornih vozila na ulazu u Bosnu i Hercegovinu i izlazu iz Bosne i Hercegovine. Zbog učestalih žalbi građana da na graničnim prijelazima nije otvoren dovoljan broj kontrolnih linija, Granična policija BiH dala je pojašnjenje da, kada se smanji intenzitet prometa terenih motornih vozila i autobusa, policijski službenici pristupaju otvaranju dodatnih kontrolnih linija kako bi se period čekanja na prijelaz državne granice smanjio.

Zbog učestalih žalbi građana da im je prilikom granične kontrole usmeno izrečena zabrana prelaska državne granice putničkog motornog vozila, bez izdavanja bilo kakvog pisanog akta, Odbor za žalbe građana usvojio je zaključak kojim se traži od Granične policije BiH da dostavi detaljno pojašnjenje pravnog osnova na temelju kojeg se postupa prilikom zabrane prelaska državne granice određenim putničkim motornim vozilima.

4. Ostale žalbe (25 osnova za podnošenje žalbe)

Ostale žalbe odnose se na pitanja narušenih međusobnih ličnih odnosa između građana i policijskih službenika Granične policije BiH ili se, pak, općenito odnose na postupanje policijskih službenika izvan obavljanja službe na graničnim prijelazima Bosne i Hercegovine.

Povećan je broj žalbi koje se odnose na nasilje i prijetnje, među kojima je za tri utvrđena osnovanost navoda iz žalbe, pri čemu su dva policijska službenika oglašena krivim za težu povredu službene dužnosti, dok je jedan policijski službenik suspendiran do okončanja disciplinskog postupka.

I u ovom izvještajnom periodu bile su aktuelne žalbe koje su se odnosile na neisticanje zastave Bosne i Hercegovine na graničnim prijelazima, odnosno prijave oštećenja zastava ili njihovo pogrešno isticanje na jarbolima. Odbor za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH usvojio je zaključak kojim je zatražio od Granične policije BiH da dostavi pregled stanja zastava, jarbola i sajli za podizanje zastava iskazano pojedinačno za svaki granični prijelaz.

Posebno je zatražena informacija da li su zastave propisno istaknute, da li je potrebno zamijeniti zastave, odnosno popraviti jarbole i sajle, te da li je Granična policija BiH podnosila zahtjeve za zamjenu i popravku Upravi za indirektno oporezivanje BiH.

Granična policija BiH je, aktom broj: 17-07-04-3-330-22/23 od 3. 10. 2023, dostavila informaciju u kojoj je istaknuto da je članom 14. stav (1) Zakona o graničnoj kontroli ("Službeni glasnik BiH", br. 53/09, 54/10 i 47/14) propisano da je Uprava za indirektno oporezivanje BiH nadležna za poslove izgradnje, dogradnje, rekonstrukcije, upravljanja i održavanja objekata i infrastrukture na graničnim prijelazima, a Pravilnikom o standardima i uslovima izgrađenosti i opremljenosti graničnih prijelaza ("Službeni glasnik BiH", broj 90/17) propisano je da planiranje, izgradnju i opremanje graničnih prijelaza provodi nadležno tijelo za upravljanje i održavanje graničnih prijelaza, odnosno Uprava za indirektno oporezivanje BiH. Članom 3. stav (6) navedenog pravilnika propisano je da svi granični prijelazi moraju biti opremljeni urednim, čistim i pravilno istaknutim zastvama Bosne i Hercegovine.

Aktuelno pitanje idalje je putovanje maloljetnih lica bez saglasnosti drugog roditelja. Sve žalbe ocijenjene su kao neosnovane, jer su sva maloljetna lica posjedovala važeće putne isprave, putovala su u pratnji jednog roditelja, te ni u jednom slučaju organ nadležan za izdavanje putnih isprava nije zaprimio bilo kakav zahtjev, naredbu ili rješenje drugog nadležnog organa o zabrani putovanja, ili posebnim uslovima putovanja za maloljetna lica zbog kojih su žalbe podnesene. Svim podnosiocima žalbi date su potrebne informacije i pojašnjenja u vezi s predmetnim pitanjima od Granične policije BiH.⁸

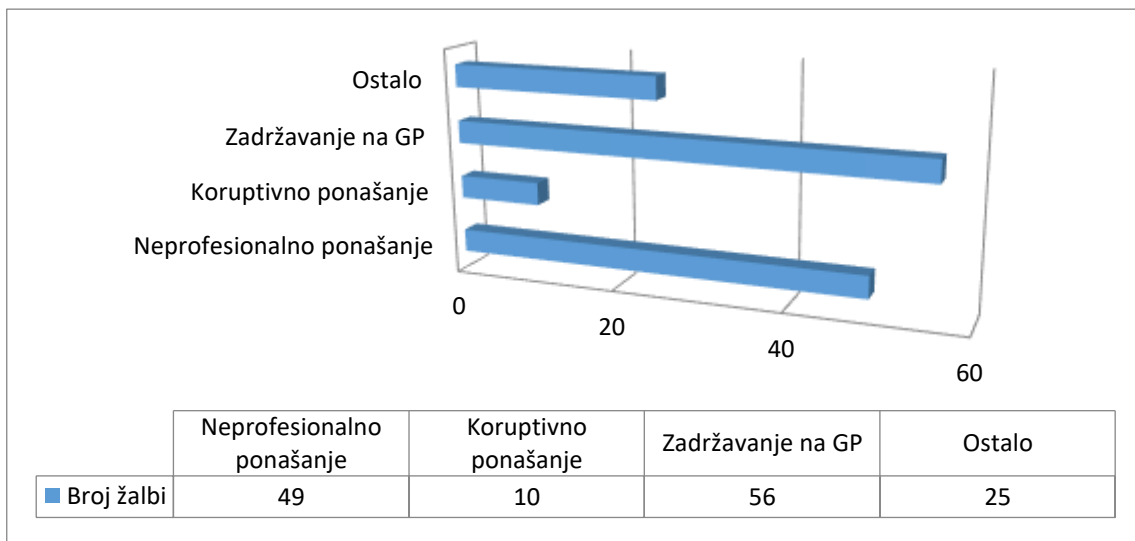
⁸ Član 18. stav (2) Zakona o putnim ispravama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 4/97, 1/99, 9/99, 10/01, 27/00, 32/00, 47/04, 53/07, 15/08, 33/08, 39/08 i 60/13):

"Za maloljetna, odnosno poslovno nesposobna lica, zahtjev za izdavanje putnih isprava podnosi jedan od roditelja uz saglasnost drugog roditelja, odnosno drugi zakonski zastupnik";

Član 8. stav (2) Zakona o putnim ispravama:

"Nosilac putne isprave državljanin BiH, mlađi od 14 godina, odnosno poslovno nesposobna lica mogu putovati u inozemstvo u pratnji jednog ili oba roditelja ili zakonskog zastupnika, odnosno staratelja, odnosno mora da ima saglasnost oba roditelja ili zakonskog zastupnika, odnosno staratelja, ovjerenu kod nadležnog organa, ako putuje u pratnji drugog lica."

GRAFIKON br. 2 (GPBiH)
Broj žalbi po razlozima podnošenja

Odjeljak D. Žalbe na rad policijskih službenika Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA)

Tokom 2023. godine Odbor za žalbe građana razmatrao je pet žalbi podnesenih na rad i postupanje policijskih službenika Državne agencije za istrage i zaštitu.

Odbor za žalbe građana usvojio je pet izvještaja o provedenoj internoj istrazi Državne agencije za istrage i zaštitu, pri čemu su četiri izvještaja prihvaćena nakon prvog razmatranja, dok je jedan vraćen na dopunu u skladu sa smjernicama Odbora.

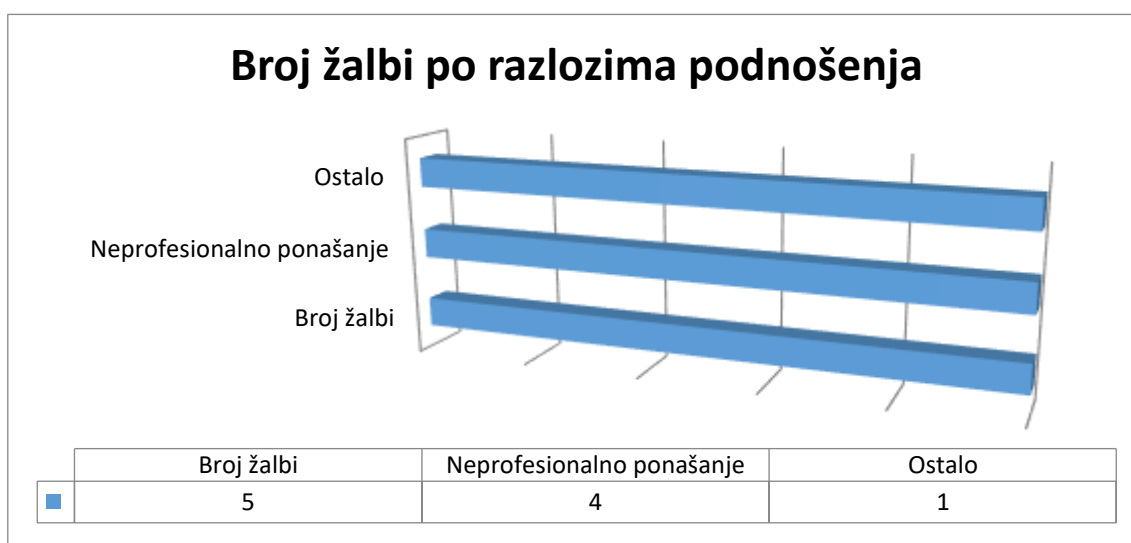
Naime, u predmetu broj: 05/2-50-17-541/23, Odbor za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH odgodio je izjašnjenje o Obavještenju Državne agencije za istrage i zaštitu o provedenom internom postupku, broj: 16-08-34-3-1718-4/23 od 19. 5. 2023.

U vezi s ovim predmetom, Odbor za žalbe građana zatražio je da Državna agencija za istrage i zaštitu dostavi detaljniji izvještaj s jasnim navođenjem činjenica na osnovu kojih bi se nedvosmisleno moglo utvrditi na šta se žalba odnosi, te na kojim se dokazima zasniva zaključak o neosnovanosti žalbe.

Nakon analize svih žalbi koje su razmatrane tokom 2023, Odbor za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH zaključio je da u postupanju policijskih službenika Državne agencije za istrage i zaštitu i nadležnih organa nisu utvrđene nepravilnosti ni povrede relevantnih zakona.

Razlozi za podnošenje žalbi protiv policijskih službenika Državne agencije za istrage i zaštitu uglavnom su se odnosili na neprofesionalno ponašanje i zloupotrebu službenog položaja policijskih službenika ili su, pak, rezultat ličnih sukoba između građanina i policijskog službenika.

GRAFIKON br. 3 (SIPA)

Odjeljak E. Žalbe na rad policijskih službenika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH (DKPT)

U izvještajnom periodu Odbor za žalbe građana razmatrao je šest žalbi podnesenih na postupke policijskih službenika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH, od kojih su se tri odnosile na postupanje istog policijskog službenika.

Odbor za žalbe građana usvojio je tri izvještaja o provedenoj internoj istrazi Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH.

Razmatrajući žalbe broj: 05/2-50-17-1500/22, broj: 05/2-50-17-316/23 i broj: 05/2-50-17-482/23, Odbor za žalbe građana odgodio je izjašnjenje o Izvještaju Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH o provedenom internom postupku.

Kako je u ovim predmetima utvrđeno da je bilo kršenja službene dužnosti u postupanju policijskog službenika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH, a što je i konstatirano u izvještajima, te da je protiv policijskog službenika D. K. upućen prijedlog za pokretanje disciplinskog postupka, Odbor za žalbe građana obavezao je Direkciju za koordinaciju policijskih tijela BiH da ga, po okončanju postupka, obavijesti o njegovom ishodu.

Također, cijeneći činjenicu da su do sada podnesene četiri žalbe⁹ protiv policijskog službenika D. K., sa istim ili sličnim osnovom podnošenja, te da je u svim žalbama istaknuto da se D. K. predstavljao kao visokopozicionirani policijski službenik Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH, Odbor za žalbe građana iznio je stav da rukovodstvo ove policijske agencije treba preduzeti neophodne mjere s ciljem zaštite ugleda i digniteta Direkcije.

Ne prejudicirajući mjere koje će rukovodstvo preduzeti, Odbor za žalbe građana istakao je stav da su ispunjeni uslovi za primjenu člana 112. Zakona o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 27/04, 63/04, 5/06, 33/06, 58/06, 15/08, 35/09 i 7/12).

S ciljem zaštite integriteta rada policijskih agencija i sprečavanja potencijalnih negativnih posljedica koje bi mogle nastati postupanjem pojedinih policijskih službenika, Odbor za žalbe građana zahtijevao je od rukovodstva Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH da o preduzetim mjerama dostavi informaciju.

U vezi s ovim predmetima Odbor za žalbe građana zatražio je da Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH dostavi sve informacije od Tužilaštva BiH i Tužilaštva Kantona Sarajevo o ishodu istraga po predmetnom pitanju, a koje joj budu dostupne.

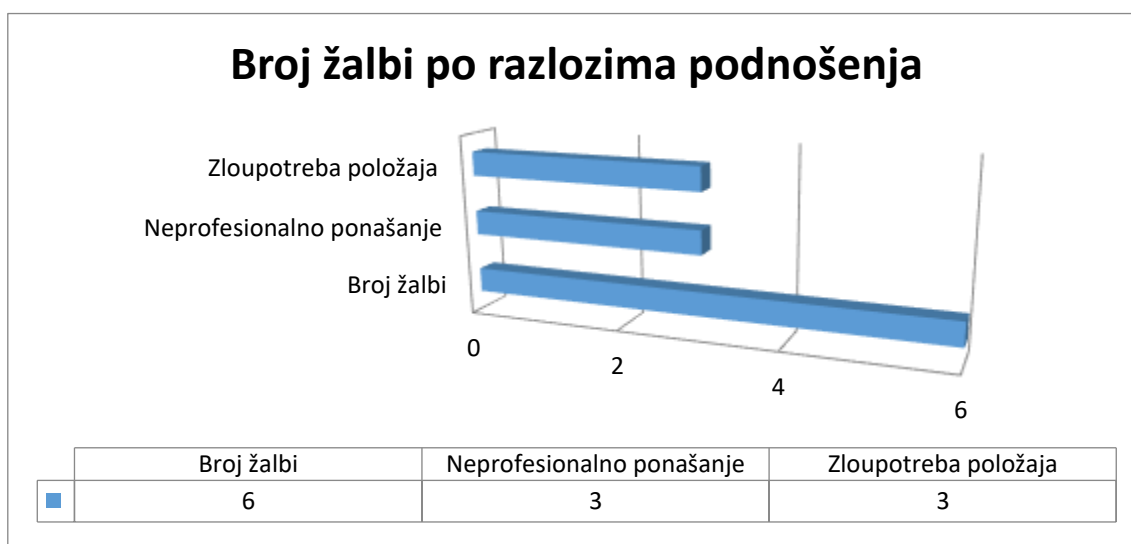
⁹ Među ovim žalbama treba imati u vidu i žalbu građanina D. M, broj: 05/2-50-17-530/22, dostavljenu aktom DKPT-a, broj: 20-02-07-4-673-8/22

Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH dostavila je informaciju broj: 20-02-07-4-402-15/23, a u vezi sa zaključkom Odbora, u kojoj je istaknuto da je policijski službenik D. K. suspendiran do okončanja disciplinskih postupaka.

Za ostale predmete, Odbor za žalbe građana zaključio je da u postupanju policijskih službenika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH i nadležnih organa nisu utvrđene nepravilnosti ni povrede relevantnih zakona.

Razlozi za podnošenje žalbi uglavnom se odnose na neprimjereno i neprofesionalno ponašanje policijskih službenika, te na neprimjerenu komunikaciju s građanima.

GRAFIKON br. 4 (DKPT)

Odjeljak F. Ostale aktivnosti Odbora za žalbe građana

Odbor za žalbe građana je, u skladu s Planom rada za 2023. godinu, realizirao dvije posjete, i to:

Posjeta	Datum posjete
Graničnoj policiji BiH	23. 5. 2023.
Jedinici Granične policije BiH Aerodrom Sarajevo	12. 12. 2023.

Članovi Odbora jednoglasno su istakli potrebu da se Graničnoj policiji BiH pruži podrška u pravcu unapređenja profesionalnih standarda, unapređenju sistematizacije radnih mjesta u skladu s potrebama modernog uređenja Granične policije BiH, te povećanje kapaciteta i opremljenosti Granične policije BiH. Posebno je uočena potreba u pogledu kadrovskog popunjavanja, imajući u vidu novonastalu okolnost u vezi s ulaskom Republike Hrvatske u Šengensku zonu, što će imati za posljedicu povećanje pritiska na Graničnu policiju BiH u vršenju granične kontrole. Sve navedeno uticalo bi na preveniranje pojava koje je Odbor uočio i ukazivao na njih tokom postupanja po žalbama građana.

Zbog većeg broja pritužbi građana koje su se odnosile na dužinu čekanja na Međunarodnom graničnom prijelazu Aerodrom Sarajevo, Odbor za žalbe građana održao je sastanak s rukovodstvom Jedinice Granične policije BiH Aerodrom Sarajevo kako bi se sagledali uzroci nezadovoljstva građana.

Tokom sastanka utvrđeno je da Jedinici nedostaje dovoljan broj policijskih službenika, te da poslove obavljaju maksimalnim angažmanom raspoređenog broja policijskih službenika. Posebno je istaknuto da policijske službenike dodatno opterećuje i obaveza vršenja KDZ kontrole na samom aerodromu, što je jedinstven primjer u Evropi da su ovi poslovi u nadležnosti Granične policije BiH, a ne aerodromskog operatera. Rješenjem ovog pitanja u značajnoj mjeri bi se povećao broj policijskih službenika, koji bi mogli vršiti pasoške kontrole.

Također, evidentirana je i činjenica da je na Aerodromu Sarajevo višestruko povećan broj putnika, a da to povećanje nije do sada pratilo i povećanje broja policijskih službenika.

Saradnja članova Odbora za žalbe građana i policijskih agencija Bosne i Hercegovine je izuzetno dobra. Ovom prilikom potrebno je naglasiti i pohvaliti stručan, temeljit i izuzetno profesionalan rad i ponašanje službenika koji rješavaju predstavke građana u Graničnoj policiji BiH, Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH, te Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, kao i predstavnika policijskih agencija koji prisustvuju sjednicama Odbora.

Korektan i profesionalan odnos Odbora prema agencijama i obrnuto daje puni doprinos razumijevanju određenih pojava, a na koje je Odbor prema zakonu obavezan promptno reagirati kako bi se standardi u postupanju policijskih službenika podigli na viši nivo, s jedne strane, a s druge strane, zaštitili građani od svake vrste neprimjerenog ponašanja policijskih službenika.

Odbor za žalbe građana posebno naglašava angažman policijskih službenika u jedinicama unutrašnje kontrole, te potrebu da se kapaciteti ovih organizacionih jedinica jačaju, kako kadrovski tako i tehnički.

Uzimajući u obzir sve provedene aktivnosti Odbora za žalbe građana, može se zaključiti da je Odbor sve obaveze i aktivnosti predviđene Zakonom o nezavisnim i nadzornim tijelima policijske strukture u BiH, Poslovníkom o radu Odbora za žalbe građana i Planom rada za 2023. godinu ispunio u potpunosti, odnosno u dijelu u kojem za realizaciju pojedinih aktivnosti nisu bila potrebna dodatna novčana sredstva.

Shodno navedenom, Odbor za žalbe građana, uz Izvještaj o radu za 2023. godinu, predlaže Parlamentarnoj skupštini BiH da usvoji i sljedeće zaključke:

1. Pozivaju se Ministarstvo sigurnosti BiH, Granična policija BiH i Ministarstvo komunikacija i prometa BiH da otpočnu proces prijenosa nadležnosti i obaveze vršenja KDZ kontrole na aerodromima u Bosni i Hercegovini na upravitelje aerodroma u skladu s evropskom praksom;
2. Obavezuju se nadležna ministarstva i inistitucije Bosne i Hercegovine da pristupe realizaciji zaključaka iz Izvještaja o radu Odbora za žalbe građana za 2022. godinu, koji je Parlamentarna skupština BiH usvojila i dostavila na nadležno postupanje.

**Predsjednik
Odbora za žalbe građana
Parlamentarne skupštine BiH
Boris Buha**

Prilozi:

- *Tabelarni prikaz održanih sjednica i prisustva članova Odbora u 2023. godini*

Prilog 1:

- *Tabelarni prikaz održanih sjednica i prisustva članova Odbora u 2023. godini*

Broj i datum održavanja sjednice	Boris Buha	Vjekoslav Vuković	Semir Šut	Hana Korać	Merima Šenderović	Miroslav Janjić	Tihomir Marinčić
24. sjednica 12. 1. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
25. sjednica 23. 2. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
26. sjednica 28. 3. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
27. sjednica 25. 4. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
28. sjednica 23. 5. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
29. sjednica 26. 6. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
30. sjednica 6. 7. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
31. sjednica 28. 8. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
32. sjednica 19. 9. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
33. sjednica 23. 10. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
34. sjednica 23. 11. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
35. sjednica 12.12.2023.	+	+	+	+	+	+	+
Ukupno	12/12	12/12	12/12	12/12	12/12	12/12	12/12
Postotak (%)	100	100	100	100	100	100	100